

Lukulské hody

Počula si to?

Sídliskom sa rozľahol výstrel. Bleskovo sa v ozvene poodrážal od všetkých štyroch stien ohradzujúcich špinavý dvor ako biliardová guľa a vyletel von deravou strechou.

Hej, odpovedala úsmevom.

V byte na ôsmom poschodí v ľavom hornom krídle panelového ohradenia sa nalievali poldecáky. Pije sa na zdravie rodiny, ktorá sa dnes musela zísť zas v menšom počte.

O čo prišla.

V kúte odpočíva krvou spotená motorová pála. Sviňu ešte ani nepochovali v svojich pupkoch, no izba po nej je už čistučká, vyprataná, pozostatky rozchmatané, teraz v nej bude bývať zaťko, aj keď ho tu nik nechce. Keď ho tu nik nechce.

„Lajči, Lajči, no povedz, čo s tebou?“

„Ta... do polievky... ?“

V druhom kúte odpočíva zakrvavený dedo. Netúži po spoločnosti. A nie je mu smutno ani za starou mamou. Staroba nie je o nič osamelejším obdobím života ako každé iné. Len človek je starý a preto sám v starobe. Dedovi myká fúzami ako kocúrovi v spánku, iste sa mu sníva o zabíjačke. Lietal po celom byte ovenčený črevami, v ruke červené srdce, celý zamazaný krvou, kvíkal so zakrúteným chvostom medzi zubami a potom pomáhal v kuchyni. Dával pozor na grejzupe, ovar, krvavú polievku. Sekal dobrotu, mlel z posledného. Melasu odkrvenej masy natlačili do čriev a podľa osvedčených domáčich receptov narobili klobásky a pre-slávené jaternice so slovenskou ryžou; ruky by si po lakte oblízala, keby nie až po pazuchy. O čo prišla.

Zaťko Lajčí sa vrátil z montáží, aspoň tu sa tak vrvá, bol ďaleko, tam ani pošta nefunguje, nezarobil ani na vodu, kdeže na slanú, iba čo ho tam ostrihalo ako vtáčie hniezdo a na krk vyfietovali oprátku. Lajko vždy vedel, kedy prísť. Odpúšťa všetkým v tej ďalekej cudzine, že mu hody nenechali ujsť. Teraz práve rozpráva, že na vlakovej stanici stretol Ciciho. Vybozkávali sa s perami niekoľkých flášiek lacného vína. Cici odchádzal do cudziny, odcu-dziny, dzindy-dziny, tiež tam niekam, odkiaľ sa Lajoš práve vrátil, mal aj na lístok, ale nech to para tlačí, nech ho teraz, bez lístka aj bez koruny, vyhodia z vlaku, nech bránia štátu vo výkone služby. Cici sa dokázal dobit, že nepoznal ani cudzieho. Ale takú sviňu by si ani on nenechal ujsť.

Baba Margit, stará panna, dedova sesternica z otcovej strany, ale inak pre všetkých krstná mama, sedí v spálni, na stoličke, jednou nohou v truhle. Deti sa snažia babku uložiť, pokúšajú sa jej do hrobu dostať aj druhú nohu. Nejde to. Krstná mama má svalstvo, šlachy, kĺbne spojenie, väzivo a všetko, čo k takej nohe patrí, stuhnute. Najstarší, najrozumnejší Peťo si vyrhnie rukávy, žilnatými rukami začne starej žene masírovať nohu, od stehna ku členku. Pohľad občas ponorí do temravy pod stareninou sedemdesiatousiedmou čipkovou sukňou. Krstná mama sa smeje.

„Ešte krát,“ otrčí zaťko prázdný pohárik. Vypije a už znova melie naplno. Iba čo si medzi rečou sem-tam odpľuje, rovno na dlážku, zbabí ústnu dutinu slinstva, čo mu lepí hubu. Sám sedí v rohu kuchyne a sám sa aj oslovuje, vrvá si DJ; dídžej, don chuan alebo dalibor janda, rozpráva o sebe v tretej osobe. Prvé dve si navzájom štrngajú a slopú. Nikto ho tu nepočúva, a už ani ja. Ani ona.

Ujo Charol sa na svoju neter už nepamäta; takto: nikdy ju nevidel. Preto teraz vidí len ju.

„Pozval by som vás na kávu, slečna,“ kurzuje mladej dáme,

„ale kto by chlastal voľáke bahno, keď môžeme ísť rovno do posteley.“ Sčasti vlastná krv to vyžaluje mame. Šári néni to podarenému bračekovi vytmaiví, v tej tme Charči báči vidí hviezdičky. Zato s dídžejom si Charol rozumie, opití, akoby si navzájom z okna vypadli. Tí vždy boli jedna ruka, držiaca pohárik, inak nič. Kto by sa mocoval so sviňou, obabral sa špinavosťou, na to sú tu starí, tí musia. Zastrelili sviňu v spánku, škoda zbytočného lomozu, zas by sa doterigali všetci susedia, čo by si s plným bachtom odvážili ešte pýtať výslužku. Charolova dobrá vôľa na-najvýš opálila sviňu autogénom, na balkóne, v ostatnom si museli vystačiť sami. Charol je tu kvôli inému, chcel to vidieť - ich a ju; ako sa vysporiadajú so sviňou. Svine.

Vyvesili sviňu za nohy na balkóne, motorovou pílovou rozdelili od rozkroku tela na dve časti. Pravá polovica ešte stále odpočíva v pokoji na gauči, kým zaťko si musel ustlať vedľa na zemi, ustatý. Ustatý z cesty. O chvíľu už chrápe, krocháč aj za mŕtvu polovičku nad sebou. Zabáva deti tým, že im dovoľuje spúštať pľuvance do poloootvorených úst. V izbe sa musí vyvetrať.

V predsiene teta Eta hreší svojho vyziabnutého manžela. Rodina im dá pokoj, nech si to vyriešia medzi sebou, hoci nie je čo riešiť. Ferko dnes urobil kus špinavej práce, za celú rodinu, akurát sa doobúval, za dverami ho čakajú kumpáni, kurvy, aj tu ho vysnorili, iste pôjdu do Rumunskej na panáka.

„Môžeš ísť! Môžeš ísť naozaj kam len chceš!“ rezignuje napodiv rozhorúčená Eta s blondavým melírom, končí, aj keď vlastne ešte ani nezačala. Ferko jej nedá šancu, ani pusu, vie, že by ho odstrčila alebo inak priviedla na posmech, ani nijak inak sa ju nesnaží si udobriť, naopak, poopraví ju, aby ešte hodil polienko pod kotol jej vriaceho hnevu.

„Lepší efekt by malo: kam len nechceš!“ pomáha si ujo Ferko

ukazovákom v nevinne rozhodených rukách. „Ten zápor by dal významovej stránke vety extrémne hodnoty.“ Uškrnie sa a už ho niet.

Eta hľadí ako krava na staré vráta na zabuchnuté rodičovské dvere. Hlavou jej prebleskne niekoľko sto receptov na dokonalú vraždu a na domácu huspeninu; potiahne nosom ostrú vôňu majoránky a nechá sa ſhou ako Ariadninou niťou zavliecť okolo veľkého žeravého kotla a kusov nespracovaného mäsa do labyrintu kuchyne. Cestou si pripomenie, že dala praf, aby nezabudla, koľko pekných ſiat tá prasa zasvinila, večer ich bude musieť vyveſať na uvoľnený balkón.

Práčka sa zlostne natriasa, prádlo nechce pustiť, čo koľko ſpinavej vody už vycvrčalo do záchodovej mysy, a ani Ferdo nepo- pustí, drží sa na jej chrbe ako ostrieľaný jazdec ródea. Vo vani sa rozvaluje zarobená masa do jaterníc, domáca špecialita, do ktorej sa namiesto ryže zamiesi tarhoňa, cestovina, i keď práve slovenská ryža. V umývadle zas mazlavá, chladnúca pečeň a splasnuté srdiečko. A v kúpelke mali siestu mladomanželia. Mladomanželmi ich nazýva každý zo staršej časti rodiny, hoci oni na sobáš pomýšľajú stále ešte len v teoretickej rovine. Do práce ich nikto nenaháňal; Ferdo Koláč sa opieral o skrotenú práčku, Renča sedela na kraji vane, kiežby sa už volala Koláčová a ukázala, aký má vzťah k svojej rodine, postoj, na ktorý má v určitom veku každá žena plné právo, vo veku, keď sa pridáva na stranu svojho nastávajúceho, prechádza do radov cudzej rodiny, ktorej porodí potomkov s cudzím menom, v horšom prípade dievčatá, ktoré v budúcnosti takým istým spôsobom zradia svoju rodinu a rozšíria rady inej; v rukách poháre s domácom vínom, popíjali a nežne sa provokovali. „Čo budeme večer robiť?“

„Niečo už len určite budeme.“

„Pretiahneš ma?“ spýtal sa Ferdo Renči.

„Že či!“ odpovedala bez rozmyslenia.

Renča inak nestála ani za zmienku, stála rovno za hriech. Nečudo, že teraz čakala malé. Bohvie od koho. Ale ešte nebolo na nej nič vidieť. Bez pochýb. Musela sa činiť. Ferdo sa na návštenu čajinej rodiny nechal dlho prehovárať, necítil sa nikdy dobre medzi cudzími, najmä ak sa jednalo o ľudí nie tak veľmi cudzích, práve naopak, o ľudí, ktorí môžu pre a proti človeku všeličo mať, čím viac ľudí, tým väčšie riziko, tým viac výhrad, v takom množstve sa aj úchylka nájde ľahšie, čo svoj postoj povýši nad zákon a vezme spravodlivosť v pomstychtivej zbrani do vlastných rúk, aby ublížila zákerne a či od chrbta. Ferdo vzal oba dopité poháre a odbehol do kuchyne, aby dočapoval z prúteného demijóna víno. Na lavici už ležala druhá, pravá polovička obete dnešnej oslavky. Čo proti chudere bravčovej všetci títo nevinní ľudkovia malí. Neležala im v žalúdku. Ešte len bude. Nikto jej nekázal byť sviňou. Budúca šunka, slanina aj rebierka sa naložia do slaného roztoku, potom sa budú údľ. V práčovni.

Nesmie sa zabudnúť na to najdôležitejšie: na hlavu. Aby vedeli, koho to jedia. Mama buchne doprostred stola tálču s bustou bez pliec. Tvár ostrihaná doholá, hladko oholená, výčistené odstávajúce uši, čistý nos, do ktorého deti po dekapitácii pchali zástrčku, prázdne oči, všetko toto prešlo varom. A potom *peklom*. Na cudziu hlavu sa nesmie zabúdať, zabúdať vlastnou hlavou, na vlastnú sa môže, keď ide len o krk. Vopchali hlave do úst citrón, akoby citróny lúskala od rána do večera, celý život, nikdy ho nemala v ústach, citrón so šupou, iba ak v čaji, jeho jarú šťavu, ale kto by sa bŕfal v tých pomyjáčach, čo sa dennodenne pohlcú, aby tam našiel práve túto arómu.

Blíži sa obrad, vôbec nie smútočný, hlava rodiny všetkým ako služobník boží káže čosi o tom, že by si zármutok sama nepriala, a ani si ho nezaslúži, sviňa jedna. Pije sa na zdravie. Na zdravie

rodiny, ktorá sa dnes musela zísť zas v menšom počte, o jedného menej, čo ju práve udrží a stmelí, aby sa stretla tak aj o rok.

Začuť výťah. Stolovníkom v rukách stŕpli poháre, aj zbrane nabrúsené už do útoku. Ticho. Nik. Uťahčené vydýchnutie zaniklo v radostnom kovovom huriavku. Horúca polievka z krvi, grejzupe, zmizla z tanierov ako letná mláčka.

Hľava rodiny pichne do temena hlavy vidličku ako anténu. Vysiela signál, na čo tu je, že je jedlá. Nie je tvrdohlavá. Nažranci z nej už pohľadmi driapu mäso, zoškrabujú z lícnych kostí, z čeľustí mäkkú kožu, vrstvu tuku a mäso, a úslužne sa navzájom častujú.

Potom sme konečne pichli do teba vidličky, rozšmykali nože a ty si pomaly a isto mizla v našich rozprávajúcich, rehúňajúcich sa a melúcich ústach, melúcich tvoje mäso, trochu sladké, zvláštnie, voňavé a mäkké, jemné ako z novorodenca, mizla si v našich vlhkých tmavých útrobách a my sme ťa jedli a pili, a možnože tak robíme až podnes, keď sme ešte nepukli.